

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI NGỌC LINH

QUẢN LÝ DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM
MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở CÁC TRƯỜNG
TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HƯNG YÊN
TỈNH HƯNG YÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI NGỌC LINH

QUẢN LÝ DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM
MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở CÁC TRƯỜNG
TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HƯNG YÊN
TỈNH HƯNG YÊN

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: TS. Đỗ Lệ Hà

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn: "*Quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên*" là công trình nghiên cứu của riêng tôi.

Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, tuân thủ đúng nguyên tắc và kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2020

Tác giả

Bùi Ngọc Linh

LỜI CẢM ƠN

Bằng tấm lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin được gửi lời cảm ơn đến Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Khoa Tâm lý - Giáo dục Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên cùng với các thầy cô tham gia giảng dạy chuyên ngành Cao học Quản lí giáo dục.

Đặc biệt xin bày tỏ lòng tri ân sâu sắc đến TS. Đỗ Lệ Hà - Cán bộ hướng dẫn, người luôn cảm thông, chia sẻ những khó khăn của học viên, khích lệ, động viên, nhiệt tình hướng dẫn học viên trong quá trình nghiên cứu luận văn tốt nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của CBGV và học sinh các trường THCS thành phố Hưng Yên và gia đình đã động viên, nhiệt tâm, nhiệt tình giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2020

Tác giả luận văn

Bùi Ngọc Linh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
4. Khách thể, đối tượng nghiên cứu	4
5. Phạm vi nghiên cứu	4
6. Giả thuyết khoa học	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM	
MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ.....	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Trên thế giới	6
1.1.2. Những nghiên cứu ở Việt Nam	8
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài	12
1.2.1. Quản lý.....	12
1.2.2. Dạy học	13
1.2.3. Trải nghiệm, dạy học trải nghiệm môn Khoa học Tự nhiên	15
1.2.4. Quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên.....	17
1.3. Một số vấn đề cơ bản về dạy học trải nghiệm môn Khoa học Tự nhiên ở trường trung học cơ sở.....	17
1.3.1. Mục tiêu của môn Khoa học tự nhiên	17
1.3.2. Nội dung dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên	18
1.3.3. Phương pháp dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở	20

1.4. Quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường Trung học cơ sở.....	27
1.4.1. Lập kế hoạch dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở	27
1.4.2. Tổ chức thực hiện dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở.....	29
1.4.3. Chỉ đạo triển khai dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở	30
1.4.4. Kiểm tra, đánh giá dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở.....	31
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở	33
1.5.1. Các yếu tố chủ quan.....	33
1.5.2. Các yếu tố khách quan.....	35
Kết luận chương 1.....	37
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HƯNG YÊN, TỈNH HƯNG YÊN	38
2.1. Khái quát về vị trí địa lý, kinh tế xã hội và giáo dục thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên.....	38
2.1.1. Khái quát về vị trí địa lý, kinh tế xã hội , giáo dục thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên.....	38
2.1.2. Khái quát về các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	40
2.2. Khái quát về khảo sát thực trạng	41
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	41
2.2.2. Nội dung khảo sát	41
2.2.3. Đối tượng khảo sát.....	42
2.2.4. Phương pháp khảo sát.....	42
2.3. Thực trạng về dạy học trải nghiệm môn Khoa học Tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	42
2.3.1. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh về tầm quan trọng của dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS	42

2.3.2. Thực trạng về nội dung dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên	46
2.3.3. Thực trạng về phương pháp dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường Trung học cơ sở thành phố Hưng Yên	50
2.3.4. Thực trạng hình thức tổ chức dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	53
2.3.3. Thực trạng về hứng thú học tập trải nghiệm môn Khoa học Tự nhiên ở các trường Trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	56
2.4. Thực trạng quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	57
2.4.1. Lập kế hoạch quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	57
2.4.2. Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	59
2.4.3. Thực trạng chỉ đạo triển khai hoạt động dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	63
2.4.4. Thực trạng công tác quản lý việc kiểm tra, đánh giá dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS Thành phố Hưng Yên	64
2.5. Thực trạng về các yếu tố ảnh hưởng tới quản lý hoạt động dạy học trải nghiệm môn Khoa học Tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	66
2.6. Đánh giá chung về thực trạng	68
2.6.1. Những kết quả đạt được	68
2.6.2. Hạn chế và nguyên nhân	68
Kết luận chương 2	69
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HƯNG YÊN, TỈNH HƯNG YÊN	71
3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp	71
3.1.1. Đảm bảo tính kế thừa	71
3.1.2. Đảm bảo tính khoa học	71
3.1.3. Đảm bảo tính hệ thống	72
3.1.4. Đảm bảo tính thực tiễn	73

3.1.5. Đảm bảo tính khả thi	73
3.1.6. Đảm bảo tính hiệu quả.....	74
3.2. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên.....	74
3.2.1. Tổ chức bồi dưỡng năng lực dạy học trải nghiệm cho giáo viên dạy môn Khoa học tự nhiên	74
3.2.2. Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên đáp ứng yêu cầu của chương trình giáo dục phổ thông mới.....	79
3.2.3. Chỉ đạo xây dựng và phát triển môi trường học tập trải nghiệm tích cực cho học sinh	81
3.2.4. Chỉ đạo đổi mới hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên	86
3.2.5. Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên	89
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở thành phố Hưng Yên	91
3.4. Khảo nghiệm về mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý dạy học trải nghiệm môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS thành phố Hưng Yên, tỉnh Hưng Yên	92
3.4.1. Giới thiệu về quá trình khảo nghiệm	92
3.4.2. Kết quả khảo nghiệm.....	94
Kết luận chương 3.....	99
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	100
1. Kết luận.....	100
2. Khuyến nghị.....	101
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	104
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
DH	: Dạy học
GDPT	: Giáo dục phổ thông
GV	: Giáo viên
HĐDH	: Hoạt động dạy học
HĐTN	: Hoạt động trải nghiệm
HS	: Học sinh
KH	: Khoa học
KHTN	: Khoa học tự nhiên
THCS	: Trung học cơ sở

DANH MỤC CÁC BẢNG

<i>Bảng 2.1.</i>	Thực trạng nhận thức của CBQL, giáo viên về ý nghĩa, tầm quan trọng của dạy học trải nghiệm môn KHTN ở trường THCS	43
<i>Bảng 2.2.</i>	Thực trạng nhận thức của HS về ý nghĩa, tầm quan trọng của dạy học trải nghiệm môn KHTN ở trường THCS	45
<i>Bảng 2.3.</i>	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng nội dung dạy học trải nghiệm KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	46
<i>Bảng 2.4.</i>	Đánh giá của học sinh về thực trạng nội dung dạy học trải nghiệm KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên.....	48
<i>Bảng 2.5.</i>	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng về phương pháp dạy học trải nghiệm môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	51
<i>Bảng 2.6.</i>	Đánh giá của học sinh về thực trạng về phương pháp dạy học trải nghiệm môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên.....	52
<i>Bảng 2.7.</i>	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng hình thức tổ chức dạy học trải nghiệm môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên	53
<i>Bảng 2.8.</i>	Đánh giá của học sinh các trường THCS thành phố Hưng Yên về thực trạng hình thức tổ chức dạy học trải nghiệm môn KHTN	55
<i>Bảng 2.9.</i>	Tự đánh giá của HS các trường THCS thành phố Hưng Yên về hứng thú học tập trải nghiệm môn KHTN	56
<i>Bảng 2.10.</i>	Thực trạng lập kế hoạch quản lý dạy học trải nghiệm môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên.....	58
<i>Bảng 2.11.</i>	Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động dạy học môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên.....	61
<i>Bảng 2.12.</i>	Thực trạng kết quả chỉ đạo triển khai HỖDDH trải nghiệm môn KHTN ở các trường THCS thành phố Hưng Yên.....	63